

آسیب‌شناسی روانی (۱)

(رشته روان‌شناسی)

www.ketab.ir

دکتر غلامحسین جوانمرد

سرشناسه	: جوانمرد، غلامحسین، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدید آور	: آسیب شناسی روانی (۱) (رشته روان شناسی) / غلامحسین جوانمرد.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: شانزده، ۲۰۳ ص.
فروست	: دانشگاه پیام نور؛ ۲۵۵۱. گروه روان شناسی؛ ۹۲ / آ.
شابک	: 978 - 964 - 14 - 0599 - 3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: روان شناسی آسیب شناختی -- آموزش برنامه ای
موضوع	: Psychology, Pathological -- Programmed instruction
موضوع	: روان شناسی آسیب شناختی -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Psychology, Pathological -- Study and teaching (Higher)
موضوع	: روان شناسی آسیب شناختی -- آزمونها و تمرینها (عالی)
موضوع	: Psychology, Pathological-- Examinations, questions, etc. (Higher)
شناسه افزوده	: پیام نور
شناسه افزوده	: Payam Noor University
رده بندی کنگره	: RC۴۵۴ / ج ۱۱ / ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۶۱۰ / ۸۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۶۹۹۱

اول مرداد ۱۳۹۸
آسیب شناسی روانی (۱)
مؤلف: دکتر غلامحسین جوانمرد
ویراستار علمی: دکتر محمد اورکی
تیمیه و تولید: دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزش
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و توزیع دانشگاه پیام نور

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۱۴ - ۰۵۹۹ - ۳
ISBN: 978 - 964 - 14 - 0599 - 3

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش
آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید، کپی یا خلاصه برداری، نشر و ترجمه، چاپ، افست، توزیع گسترده، تهیه CD و ... این اثر یا بخشی از آن اعم از متن، طرح پشت و روی جلد و ... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

آدرس فروشگاه مرکزی چاپ و انتشارات دانشگاه پیام نور: تهران، خیابان شهید رجایی،
نرسیده به تقاطع آزادگان، جنب ورزشگاه یادآور آن. تلفن: ۵۵۵۰۲۱۰۴ - ۵۵۵۰۹۸۲۸

سایت فروش اینترنتی: <http://digibook.pnu.ac.ir>

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱
فصل اول. تعریف و تاریخچه آسیب‌شناسی روانی	۱
هدف کلی	۱
هدف‌های یادگیری	۱
مقدمه	۱
۱-۱ تعریف علم آسیب‌شناسی روانی	۲
۲-۱ تعریف اختلال روانی	۴
۱-۲-۱ ناراحتی شخصی	۵
۲-۲-۱ ناتوانی	۵
۳-۲-۱ تخطی از هنجارهای اجتماعی	۶
۴-۲-۱ بدکارکردی	۷
۳-۱ تاریخچه آسیب‌شناسی روانی	۷
۱-۳-۱ سیستم‌های تبیینی قدیمی در آسیب‌شناسی روانی	۸
۱-۳-۱-۱ نظریه‌های تسخیرشدگی	۸
۲-۳-۱ یونان باستان	۸
۳-۳-۱ قرون وسطی و اختلال‌های روانی	۹
۴-۳-۱ به وجود آمدن بیمارستان‌ها	۱۰
۵-۳-۱ درمان اخلاقی و انسانی	۱۲
۶-۳-۱ تمدن مسلمانان و بیماری روانی	۱۲
۴-۱ آغاز تفکر جدید در مورد اختلال‌های روانی	۱۵
۱-۴-۱ رویکردهای زیست‌شناختی	۱۶

۱۷	۱-۴-۲ رویکردهای روان‌شناختی.....
۱۸	خلاصه فصل اول.....
۲۰	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل اول.....
۲۱	خودآزمایی تشریحی فصل اول.....
۲۳	فصل دوم. پارادایم‌های رایج در آسیب‌شناسی روانی.....
۲۳	هدف کلی.....
۲۳	هدف‌های یادگیری.....
۲۳	مقدمه.....
۲۵	۱-۲ پارادایم ژناتیک.....
۲۶	۱-۲-۱ رشتیک رفتاری.....
۲۶	۱-۲-۲ ژنتیک و بیولوژی.....
۲۷	۱-۲-۳ تعاملات ژنتیک و محیط.....
۲۷	۲-۲ پارادایم‌های علوم اعصاب.....
۲۹	۱-۲-۲ دستگاه عصبی - دربرگیرنده اختلال‌های روانی.....
۳۰	۲-۲-۲ رویکرد علوم اعصاب به درمان.....
۳۱	۳-۲ پارادایم روان‌پویایی.....
۳۴	۱-۳-۲ نظریه روان‌درمانی فروید.....
۳۵	۲-۳-۲ سایر نظریه‌های روان‌پویایی.....
۳۷	۴-۲ پارادایم شناختی - رفتاری.....
۳۷	۱-۴-۲ رویکردهای رفتاری.....
۳۸	۱-۴-۲-۱ شرطی‌سازی کلاسیک.....
۳۸	۲-۴-۲-۱ شرطی‌سازی کنشگر.....
۳۸	۲-۴-۲ رویکرد شناختی.....
۳۹	۱-۴-۲-۲ مدل بنیادی شناختی.....
۳۹	۵-۲ پارادایم اجتماعی و فرهنگی.....
۴۱	۶-۲ پارادایم یکپارچگی: آمادگی اثری برای بیماری - استرس.....
۴۱	خلاصه فصل دوم.....
۴۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دوم.....
۴۴	خودآزمایی تشریحی فصل دوم.....
۴۵	فصل سوم. تشخیص و طبقه‌بندی اختلال‌های روانی.....
۴۵	هدف کلی.....
۴۵	هدف‌های یادگیری.....

۴۵	مقدمه
۴۶	۱-۳ تاریخچه تشخیص و طبقه‌بندی اختلال‌های روانی
۴۸	۲-۳ تاریخچه و ویژگی نظام تشخیصی DSM
۵۱	۳-۳ دسته‌جات تشخیصی DSM-5
۵۸	۴-۳ انتقادهایی به طبقه‌بندی اختلال‌های روانی
۵۸	۵-۳ انتقادهایی به تشخیص و طبقه‌بندی DSM
۵۹	خلاصه فصل سوم
۶۰	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل سوم
۶۲	خودآزمایی تشریحی فصل سوم
۶۳	فصل ۴ - روش‌ها و ابزارهای اندازه‌گیری در آسیب‌شناسی روانی
۶۳	هدف کلی
۶۳	هدف‌های یادگیر
۶۳	مقدمه
۶۴	۱-۴ اندازه‌گیری و ارزیابی روان‌شناختی
۶۵	۲-۴ پایایی
۶۵	۱-۲-۴ پایایی بین ارزیاب
۶۵	۲-۲-۴ پایایی بازآزمایی
۶۵	۳-۲-۴ پایایی فرم‌های موازی
۶۶	۴-۲-۴ پایایی همسانی درونی
۶۶	۳-۴ اعتبار
۶۶	۱-۳-۴ اعتبار محتوا
۶۶	۲-۳-۴ اعتبار ملاکی
۶۷	۳-۳-۴ اعتبار هم‌زمان
۶۷	۴-۳-۴ اعتبار پیش‌بین
۶۷	۵-۳-۴ اعتبار سازه
۶۸	۴-۴ انواع روش‌های اندازه‌گیری و ارزیابی
۶۸	۱-۴-۴ مصاحبه بالینی
۷۰	۲-۴-۴ معاینه وضعیت روانی
۷۱	۱-۲-۴-۴ مؤلفه‌های معاینه وضعیت روانی کلی
۷۴	۳-۴-۴ آزمون‌های روانی
۷۹	۴-۴-۴ ارزیابی رفتاری و شناختی
۸۰	۵-۴-۴ ارزیابی‌های عصبی - زیستی
۸۴	۵-۴ تفاوت‌های فرهنگی و قومی و آسیب‌شناسی روانی

۸۵	۶-۴ ارزیابی و تفاوت‌های فرهنگی
۸۶	خلاصه فصل چهارم
۸۷	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل چهارم
۸۹	خودآزمایی تشریحی فصل چهارم
۹۱	فصل پنجم. اختلال‌های اضطرابی
۹۱	هدف کلی
۹۱	هدف‌های یادگیری
۹۱	مقدمه
۹۲	۱-۵ تعریف اضطراب
۹۲	۱-۱-۵ اضطراب و ترس
۹۳	۲-۱-۵ اضطراب و استرس
۹۴	۳-۱-۵ اضطراب و رگاسی
۹۴	۲-۵ تعریف و طبقه‌بندی اختلال‌های اضطرابی
۹۵	۳-۵ اختلال اضطراب جدایی
۹۷	۱-۳-۵ شیوع
۹۷	۲-۳-۵ سبب‌شناسی و درمان
۹۸	۴-۵ فوبی‌های خاص
۹۹	۱-۴-۵ سبب‌شناسی فوبی‌های خاص
۹۹	۱-۱-۴-۵ مدل اجتناب از بیماری
۹۹	۲-۱-۴-۵ نظریه روان تحلیل‌گری
۹۹	۳-۱-۴-۵ نظریه‌های رفتاری
۱۰۰	۲-۴-۵ درمان اختلال فوبی‌های خاص
۱۰۰	۱-۲-۴-۵ بازسازی شناختی
۱۰۰	۲-۲-۴-۵ رفتاردرمانی
۱۰۲	۳-۲-۴-۵ الگوگیری
۱۰۲	۵-۵ اختلال اضطراب اجتماعی
۱۰۳	۱-۵-۵ درمان‌های اختلال اضطراب اجتماعی
۱۰۳	۱-۱-۵-۵ درمان‌های رفتاری
۱۰۴	۲-۱-۵-۵ شناخت درمانی
۱۰۴	۳-۱-۵-۵ دارودرمانی اضطراب اجتماعی
۱۰۵	۶-۵ اختلال وحشت‌زدگی
۱۰۶	۱-۶-۵ شیوع اختلال وحشت‌زدگی
۱۰۶	۲-۶-۵ سبب‌شناسی اختلال وحشت‌زدگی

۱۰۶	 ۵-۶-۱ عوامل ژنتیکی
۱۰۶	 ۵-۶-۲ عوامل عصبی - زیستی
۱۰۷	 ۵-۶-۳ نظریه‌های رفتاری
۱۰۸	 ۵-۶-۴ نظریه‌های شناختی
۱۰۸	 ۵-۶-۳ درمان اختلال وحشت‌زدگی
۱۰۸	 ۵-۶-۱-۳ درمان روان‌پویایی
۱۰۸	 ۵-۶-۲-۳ درمان‌های رفتاری
۱۰۹	 ۵-۶-۳-۳ درمان شناختی
۱۰۹	 ۵-۷ اختلال آگورافوبیا
۱۱۰	 ۵-۷-۱ شیوع اختلال آگورافوبیا
۱۱۰	 ۵-۷-۱ سبب‌شناسی
۱۱۱	 ۵-۷-۲ درمان روان‌شناختی آگورافوبیا
۱۱۱	 ۵-۸ اختلال اضطراب فراگیر
۱۱۲	 ۵-۸-۱ شیوع
۱۱۳	 ۵-۸-۲ سبب‌شناسی اختلال اضطراب فراگیر
۱۱۳	 ۵-۸-۱-۲ نظریه‌های شناختی
۱۱۳	 ۵-۸-۲-۲ نظریه‌های رفتاری
۱۱۳	 ۵-۸-۳-۳ درمان‌های اختلال اضطراب فراگیر
۱۱۳	 ۵-۸-۱-۳ درمان رفتاری
۱۱۴	 ۵-۸-۲-۳ درمان شناختی
۱۱۴	 ۵-۹ عوامل جنسیتی و اجتماعی فرهنگی در اختلال‌های عطرانی
۱۱۵	 ۵-۱۰ بحث کلی دربارهٔ دارودرمانی اختلال‌های اضطرابی و داروها
۱۱۶	 خلاصهٔ فصل پنجم
۱۱۷	 خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل پنجم
۱۱۷	 خودآزمایی تشریحی فصل پنجم
۱۱۹	 فصل ششم. اختلال وسواسی - جبری و اختلال‌های مرتبط با آن
۱۱۹	 هدف کلی
۱۱۹	 هدف‌های یادگیری
۱۱۹	 مقدمه
۱۲۰	 ۶-۱ اختلال وسواسی - جبری و اختلال‌های مرتبط
۱۲۱	 ۶-۲ اختلال وسواسی - جبری
۱۲۲	 ۶-۲-۱ شیوع اختلال وسواسی - جبری
۱۲۳	 ۶-۲-۲ سبب‌شناسی اختلال وسواسی - جبری

۱۲۳	۶-۲-۱ مطالعات مغزی مربوط به اختلال وسواسی - جبری
۱۲۳	۶-۲-۲ عوامل ژنتیکی
۱۲۴	۶-۲-۳ تبیین های روان تحلیلی
۱۲۴	۶-۲-۴ تبیین های رفتاری
۱۲۵	۶-۲-۵ تبیین های شناختی
۱۲۶	۶-۲-۳ درمان اختلال وسواسی - جبری
۱۲۶	۶-۳-۱ دارودرمانی
۱۲۶	۶-۳-۲ رفتاردرمانی
۱۲۷	۶-۳-۳ شناخت درمانی
۱۲۷	۶-۳-۳ اختلال بدشکلی بدن
۱۲۸	۶-۳-۱ سبب شناسی اختلال بدشکلی بدن
۱۲۸	۶-۳-۱-۱ هسته های سبب شناختی
۱۲۹	۶-۳-۱-۲ تبیین شناختی
۱۲۹	۶-۳-۲ درمان اختلال بدشکلی بدن
۱۲۹	۶-۳-۱-۲ درمان رفتاری
۱۲۹	۶-۳-۲-۲ شناخت درمانی
۱۳۰	۶-۳-۲-۳ درمان شناختی - رفتاری
۱۳۰	۶-۴-۱ اختلال انباشتگری
۱۳۱	۶-۴-۱ سبب شناسی اختلال انباشتگری
۱۳۱	۶-۴-۱-۱ دیدگاه تکاملی
۱۳۲	۶-۴-۱-۲ مدل شناختی
۱۳۲	۶-۴-۱-۳ درمان اختلال انباشتگری
۱۳۳	۶-۵-۱ اختلال کندن مو
۱۳۴	۶-۵-۱ شیوع اختلال
۱۳۴	۶-۶-۱ اختلال پوست کندن
۱۳۵	۶-۶-۱ سبب شناسی اختلال های مو کندن و پوست کندن
۱۳۵	۶-۶-۱-۱ ژنتیک و خانواده
۱۳۵	۶-۶-۱-۲ همپسته های عصبی
۱۳۶	۶-۶-۱-۳ عوامل محیطی
۱۳۶	۶-۶-۲ درمان اختلال های مو کندن و پوست کندن
۱۳۶	۶-۶-۱-۲ درمان های شناختی - رفتاری
۱۳۷	۶-۶-۲-۲ درمان دارویی
۱۳۷	خلاصه فصل ششم
۱۳۸	خودآزمایی چهارگزینه ای فصل ششم

۱۳۹	خودآزمایی تشریحی فصل ششم
۱۴۱	فصل هفتم. اختلال‌های مربوط به ضربه‌های روانی و استرس‌زاها
۱۴۱	هدف کلی
۱۴۱	هدف‌های یادگیری
۱۴۱	مقدمه
۱۴۴	۱-۷ اختلال استرس پس از ضربه
۱۴۶	۱-۱-۷ عوامل مستعدساز
۱۴۷	۱-۲-۷ شیوع اختلال استرس پس از ضربه
۱۴۷	۲-۷ اختلال استرس حاد
۱۴۹	۱-۲-۷ سبب‌شناسی اختلال استرس پس از ضربه
۱۴۹	۱-۲-۷ نظریه روان تحلیل‌گری
۱۴۹	۲-۱-۲-۷ نظریه شرط‌سازی
۱۵۰	۱-۲-۷ نظریه ررض‌های درهم شکسته
۱۵۱	۲-۱-۲-۷ هیپوسته عصبی
۱۵۲	۲-۲-۷ درمان اختلال استرس پس از ضربه
۱۵۲	۱-۲-۲-۷ دارودرمانی
۱۵۲	۲-۲-۲-۷ رفتاردرمانی
۱۵۳	۳-۲-۲-۷ شناخت درمانی
۱۵۳	۴-۲-۲-۷ نکاتی مهم در درمان اختلال استرس حاد (ASD)
۱۵۴	خلاصه فصل هفتم
۱۵۵	خودآزمایی چندگزینه‌ای فصل هفتم
۱۵۶	خودآزمایی تشریحی فصل هفتم
۱۵۷	فصل هشتم. اختلال‌های گسستی
۱۵۷	هدف کلی
۱۵۷	هدف‌های یادگیری
۱۵۷	مقدمه
۱۵۹	۱-۸ تعریف و انواع اختلال‌های گسستی
۱۶۰	۲-۸ اختلال فراموشی گسستی
۱۶۲	۱-۲-۸ شیوع اختلال فراموشی گسستی
۱۶۲	۲-۲-۸ سبب‌شناسی اختلال فراموشی گسستی
۱۶۳	۳-۲-۸ درمان اختلال فراموشی گسستی
۱۶۳	۱-۳-۲-۸ درمان شناختی

۱۶۳	۲-۳-۲-۸ هیپنوتیزم درمانی
۱۶۴	۳-۳-۲-۸ استفاده از داروهای تسهیل کننده مصاحبه
۱۶۴	۳-۸ اختلال دگرسان بینی خود/ دگرسان بینی محیط
۱۶۵	۱-۳-۸ شیوع اختلال دگرسان بینی خود/ دگرسان بینی محیط
۱۶۶	۲-۳-۸ سبب شناسی اختلال دگرسان بینی خود/ دگرسان بینی
۱۶۶	۱-۲-۳-۸ نظریه روان تحلیل گری
۱۶۶	۲-۲-۳-۸ نظریه های زیستی
۱۶۶	۳-۳-۸ درمان اختلال دگرسان بینی خود/ دگرسان بینی محیط
۱۶۶	۴-۸ اختلال هویت گسستی
۱۶۸	۱-۴-۸ شیوع اختلال هویت گسستی
۱۶۸	۲-۴-۸ سبب شناسی
۱۶۹	۱-۲-۴-۸ نظریه روان تحلیل گری
۱۶۹	۲-۲-۴-۸ مدل پس از فیه روانی
۱۶۹	۳-۲-۴-۸ مدل اجتماعی شناختی
۱۷۰	۳-۴-۸ درمان اختلال های گسستی
۱۷۰	۱-۳-۴-۸ درمان روان تحریف گرا
۱۷۰	۲-۳-۴-۸ هیپنوتیزم درمانی
۱۷۱	۳-۳-۴-۸ دارودرمانی
۱۷۱	خلاصه فصل هشتم
۱۷۳	خودآزمایی چهارگزینه ای فصل هشتم
۱۷۴	خودآزمایی تشریحی فصل هشتم
۱۷۵	فصل نهم. اختلال دارای نشانه جسمی و اختلال های مرتبط با آن
۱۷۵	هدف کلی
۱۷۵	هدف های یادگیری
۱۷۵	مقدمه
۱۷۷	۱-۹ اختلال دارای نشانه های جسمی
۱۷۸	۱-۱-۹ شیوع اختلال دارای نشانه های جسمی
۱۷۸	۲-۱-۹ سبب شناسی اختلال دارای نشانه های جسمی
۱۷۸	۱-۲-۱-۹ الگوی روان تحلیل گری
۱۷۹	۲-۲-۱-۹ نظریه های یادگیری
۱۷۹	۳-۱-۹ درمان اختلال دارای نشانه های جسمی
۱۸۰	۱-۳-۱-۹ نظریه روان تحلیل گری
۱۸۰	۲-۳-۱-۹ گروه درمانی

۱۸۰	 دارودرمانی ۳-۳-۱-۹
۱۸۱	 اختلال اضطراب بیماری ۲-۹
۱۸۲	 شیوع اختلال اضطراب بیماری ۱-۲-۹
۱۸۳	 سبب‌شناسی اختلال اضطراب بیماری ۲-۲-۹
۱۸۳	 نظریه روان تحلیل‌گری ۱-۲-۲-۹
۱۸۳	 نظریه‌های یادگیری ۲-۲-۲-۹
۱۸۳	 درمان اختلال اضطراب بیماری ۳-۲-۹
۱۸۴	 اختلال تبدیلی ۳-۹
۱۸۶	 شیوع اختلال تبدیلی ۱-۳-۹
۱۸۶	 سبب‌شناسی اختلال تبدیلی ۲-۳-۹
۱۸۶	 نظریه روان تحلیل‌گری ۲-۱-۹
۱۸۸	 نظریه یادگیری ۲-۲-۲-۹
۱۸۹	 دیدگاه شناختی ۳-۲-۳-۹
۱۸۹	 نظریه زیستی ۴-۲-۳-۹
۱۹۱	 درمان اختلال تبدیلی ۳-۳-۹
۱۹۱	 درمان‌های روان تحلیل‌گری ۱-۳-۳-۹
۱۹۱	 درمان‌های شناختی-رفتاری ۲-۳-۳-۹
۱۹۲	 اختلال ساختگی ۴-۹
۱۹۴	 شیوع اختلال ساختگی ۱-۴-۹
۱۹۴	 سبب‌شناسی اختلال ساختگی ۲-۴-۹
۱۹۴	 نظریه روان تحلیل‌گری ۱-۲-۴-۹
۱۹۵	 دیدگاه عصبی-زیستی ۲-۲-۴-۹
۱۹۵	 درمان اختلال‌های ساختگی ۳-۴-۹
۱۹۶	 خلاصه فصل نهم
۱۹۸	 خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل نهم
۱۹۸	 خودآزمایی تشریحی فصل نهم
۱۹۹	 پاسخنامه خودآزمایی‌های چهارگزینه‌ای
۲۰۱	 منابع

پیشگفتار

انسان در تلاش در پیچه‌ها و پیچ‌ها برای رسیدن به آگاهی در مورد محیط اطراف و درون خود، تلاش‌های زیادی کرده است. در بخشی از این تلاش‌ها، تمایل انسان در این جهت قرار دارد که به آگاهی و شناخت کافی از خویش دست پیدا کند. در طول تاریخ سیر اندیشه انسان، در این محرومیه از خودشناسی‌ها به برداشت‌های گوناگون در شکل‌های مختلف از جمله خرافات، فداکاری علمی از خویش شدن شده است. سیر اندیشه انسان برای شناخت خود دشوار و کار باقیات فرسایبی بوده است، زیرا موضوع خودشناسی و دیگرشناسی، موضوع ساده‌ای نیست. ولی گویا این سیر توقف‌ناپذیر است و ظاهراً برای انجام این سفر نیاز به تلاش و نیاز فراختری وجود دارد!

انسان از نظر ذهنی به عنوان بخشی از جهان، در جهان تأمین، نیاز به بقا فردی و نوعی دارد و برای سازگاری هر چه بهتر با محیط فیزیکی و اجتماعی مجبور به داشتن سیستم‌های تبیینی از جهان و خویش شدن، است. در عصر حاضر این مجموعه از تلاش‌ها برای خودشناسی و دیگرشناسی حوزه‌ای بزرگ، تحت عنوان روانشناسی را به خود اختصاص می‌دهد.

در حوزه علم روانشناسی موضوع آسیب‌شناسی روانی تحت عنوان‌هایی نظیر روانشناسی ناپهنجاری و روانشناسی مرضی نیز مورد اشاره قرار می‌گیرد. این شاخه از روانشناسی سعی در بررسی جنبه‌هایی از انسان دارد که تصور می‌رود رفتار، افکار و احساسات ناپهنجار به آن مربوط می‌شود. همچنان که حوزه علم روانشناسی در مورد توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل رفتار، یا به عبارتی پدیده‌های روانی، به مطالعه

می‌پردازد. شاخه آسیب‌شناسی روانی نیز سعی دارد رفتار نابهنجار، یا به عبارتی پدیده‌های روانی غیرعادی را توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل نماید.

در کتاب حاضر که تحت عنوان «آسیب‌شناسی روانی ۱» نگارش و تألیف یافته است، سعی شده‌است خواننده گرامی با مطالعه فصل‌های آن، با تعریف آسیب‌شناسی روانی، تاریخچه و نیز با موضوعات مهم مطرح در آن و چند دسته از اختلال‌های روانی قابل تشخیص براساس DSM-5 آشنا شود. در ضمن باید در نظر داشت که به علت این که بخشی از اختلال‌های روانی در کتاب‌های دیگری تحت عنوان «آسیب‌شناسی روانی ۲»، «اعتیاد»، روانشناسی مرضی کودک» و «روانشناسی کودکان استثنایی» مورد بررسی قرار می‌گیرند، نباید انتظار داشت که کتاب فعلی به تمامی مباحث در مورد اختلالات روانی پوشش دهد.

طبیعی است که این اثر می‌توانست بدون مساعدت همکاران پدید آید. بر خود لازم می‌دانم از برخی از این افراد که به‌طور مستقیم در جریان کار نگارش و تدوین این کتاب بودند تشکر نمایم. از جمله، معززین گزینده روانشناسی به‌ویژه مدیریت محترم گروه روانشناسی، جناب آقای دکتر زرکی، که ویراستاری علمی این کتاب را برعهده داشتند، و نیز همه همکاران محترم دفتر تدوین به‌ویژه از مدیرکل دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی، جناب آقای دکتر سید الهی، و سرکار خانم فرحناز طلوعیان، کارشناس رشته روانشناسی، که با بازخورد ارزشمندی‌های لازم در رفع برخی از عیوب کتاب و تسهیل مراحل اداری تدوین کوشا شدند، سپاسگزاری می‌نمایم.

غلامحسین جومهر

دانشیار دانشگاه پیام نور

تأیید شده توسط
تابستان ۱۳۹۷